

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

וירא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

לזכות

הו"ח ר' יהודה בן-ציון בן חנה שיחי'
ירון

ליום הולדתו, ביום הבהיר - כ"ף מ"ח
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר
*

נדפס ע"י זוגתו

מרת רבקה בת רחל שתחי' ירון
ומשפחתם שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

וירא

א. הרבי הרש"ב נכנס לסבו ה"צמח צדק" לקבל ברכתו

כבר מספר פעמים¹ ספרתי את הסיפור אודות כ"ק הרבי (מוהרש"ב) נ"ע, אשר ארע בהיותו ילד בן ארבע או חמש שנים, בשבת פרשת וירא:

הרבי נ"ע נכנס לסבו כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" כדי לקבל ברכה לרגל יום הולדתו², ופרץ בבכי, באמרו: מדוע התגלה הקדוש-ברוך-הוא לאברהם אבינו ואלינו (אלי) אין הוא מתגלה? השיב לו הצמח צדק: כאשר יהודי, צדיק³, בגיל תשעים ותשע, מחליט למול את עצמו, הוא ראוי לכך שהקדוש-ברוך-הוא יתגלה אליו.

ב. מדוע בכה הרבי נ"ע דוקא בפרשתנו?

סיפורי רבותינו נשיאינו בכלל, ובמיוחד הסיפורים שהם עצמם גילו לנו כדי לפרסמם, מדוייקים בודאי ככל פרטיהם.

אף הסיפורים שארעו בילדותם, הרי מעצם העובדה שרבותינו נשיאינו סיפרו אותם – ובמיוחד לפי מאמר חז"ל⁴, "בוצין בוצין מקטפין ידיע" – מובן, שלא זו בלבד שניתן ללמוד מהם הוראה לגבי עבודת ה', כפי שצריך ללמוד מכל דבר שרואים או שומעים⁵,

אלא יש בהם תוכן מיוחד, שצריך ללמוד ולהבינו.

ובסיפור שמובא לעיל אין מובן הפסוק, וירא ה' אל אברם" כבר כתוב פעמיים לפני כן, בפרשת לך לך⁶, ומדוע בכה הרבי נ"ע על כך שהקדוש-ברוך-הוא נגלה אל אברהם אבינו ואלינו אין הוא נגלה דוקא בהקשר לפסוק בפרשת וירא ולא בפרשת לך לך?

לגבי הפעם השניה, וירא ה' אל אברם", שבפרשת לך לך, ניתן לומר שיתכן שהרבי נ"ע עדיין לא למד פסוק זה כיון שהוא מופיע כמעט בסוף הפרשה וכנהוג במספר מקומות, הרי מלמדים את הילדים כל שבוע רק חלק מסויים של פרשת השבוע⁷.

אך לגבי הפעם הראשונה שבה נאמר, וירא ה' אל אברם", הכתובה בתחילת הפרשה – אין מובן מדוע לא בכה בלמדו פסוק זה?

ג. מדוע השיב הצמח צדק רק אודות הפסוק שבפרשתנו?

יש לומר, שהסיבה הפשוטה לכך היא בהכנסו לאדמו"ר הצמח צדק, כדי לקבל ברכה ליום הולדתו, היה הדבר בשבת פרשת וירא, ולפיכך הוא שאל לגבי הענין שלמד באותה עת, דוקא על הפסוק, וירא אליו ה" המופיע בפרשת וירא. ואילו בשבוע של פרשת לך לך לא היתה לו סיבה להכנס לאדמו"ר הצמח צדק⁸.

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' מנחם מענדל ע"ה
בן הרה"ח הרה"ת ר' אלחנן דובער הי"ד
מאראזאוו

מקושר לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ
וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מה"מ
נולד בעיר ליובאוויטש
זכה לגור ולקבל קירובים
בבית כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בעיר רוסטוב
למד מתוך מסירת נפש בישיבת תורת במחותרת
שימש כשו"ב
הי' ממייסדי ושימש בתור מנהל ומשפיע
במתיבתא ובית מדרש במוסד חינוך אהלי תורה
וזכה להשפיע לאלפי תלמידים

בהתוועדויותיו הרבות
הכניס רוח חסידית ושמחה לרבים משומעיו
גידל משפחתו לחסידות ולהתקשרות
והרבה מהם שלוחים בכל קצוי תבל
נפטר בשיבה טובה ר"ח שבט ה'תשע"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחי

1 ראה לקו"ש ח"א פ' וירא. ח"ה כ' מרחשון. שם ע' 321.
2 חט"ז וירא"כ' מרחשון. והוא משיחת ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, תרצ"ג. נעתקה בקיצור בהיום יום ע' קג.

3 כ"ף מרחשון שנת תרכ"א. תולדותיו בפרטיות – ראה "חנוך לנער". ס' התולדות אדמו"ר מהורש"ב (קה"ת תשל"ב. ועוד).

4 ראה לקו"ש ח"ה שם ביאר ב' הנוסחאות שבו.

5 ברכות מה, רע"א.

6 כתורת הבעש"ט הידועה (כתר שם טוב קה"ת) הוספות סי' קכו ואילך, וש"נ.

6 יב, ז, י, א.

7 אבל אינו מסתבר עפמ"ש בגו"א עה"פ (ואתחנן ו, ז) ושנתתם לבניך. ועוד.

8 אבל ראה ספר השיחות קיץ ה'ש"ת (ע' 99): אין בין אלט געווען פיר יאר פלעג איך אַזע טאָג אַריינגיין צו דעם זיידן אין חדר (=מגיל ארבע הייתי נכנס כל יום לחדרו של הסבא).

יכול לקיים המצוה ד'ואכלת ושבעת וברכת'¹² לאמיתתה עד שהקב"ה יושיבנו על שולחנו להסעודה דלעתיד לבוא.

(משיחות ש"פ וירא, ח"י מרחשון תשנ"ב)

(12) עקב ת, יו"ד.

לקוטי

אך עדיין נשארת השאלה: מדוע ענה לו אדמו"ר הצמח צדק רק אודות הפסוק, וירא אליו ה' שבפרשת וירא, ולא הזכיר ש, וירא ה' אל אברהם כבר מופיע לפני כן, בפרשת לך לך, ואפילו פעמיים?

תמיהה זו אף קשה יותר: תשובתו של הצמח צדק, שהקדוש-ברוך-הוא נגלה לאברהם אבינו מפני החלטתו למול את עצמו, היא מענה רק לגבי הפסוק, וירא אליו ה' שבפרשתנו, אשר מופיע לאחר החלטת אברהם למול את עצמו, אך השאלה (והבכי) לגבי הפסוקים, וירא ה' אל אברהם שבפרשת לך לך, המופיעים לפני החלטת אברהם על המילה⁹, עדיין נשארים בעינים?

ד. אין לומר שהבכי הוא דוקא ב, וירא שאינו למטרת דיבור

לכאורה, ניתן לומר שההסבר לכך הוא: שתי הפעמים הקודמות שבהן כתוב, וירא, בפרשת לך לך, הן הקדמה והכנה ל, וירא ה'... ויאמר... אמירה, ולפיכך אין מקום ל, וירא – להתגלות אל מישהו שאין אליו דיבור.

לעומת זאת, בפרשתנו לא היה דיבור לאחר וירא¹⁰, אלא הענין של, וירא היה ענין כשלעצמו. ולכן בכה הרבי נ"ע דוקא בקשר ל, וירא בפעם הזאת.

אך הסבר זה אינו מתקבל,

כי אף אם הענין של, וירא היה לצוגרך דיבור, הרי מוצאים אנו מקומות רבים¹¹ שבהם כתוב, ויאמר ה' אל... ללא ההקדמה, וירא ה'... ומכך מובן, שה, וירא הוא ענין חשוב

(9) בנוגע ל, וירא הב' דפ' לך אפשר לתרץ (בדוחק עכ"פ), דאף שה' לפני החלטת אברהם למול א"ע, מ"מ ה' בקשר (עכ"פ) לענין המילה (כפרשי" שם).
(10) ראה מפרשי רש"י ריש פרשתנו.
(11) כמו בר"פ לך. ובכו"כ מקומות.

וירא

בפני עצמו, ולא רק לצורך הדיבור, והקושיה נותרת בעינה.

ובנוסף לכך, גם ל, וירא שבפרשתנו היה גורם מיוחד, מטרה מסויימת, כדברי רש"י בפשוטו של מקרא¹² – „לבקר את החולה“, ואילו אצל הרבי נ"ע לא היתה סיבה זו?

ה. השאלות על ההסבר לפי „בעל הטורים“

בעל הטורים¹³ אומר, ש, וירא אליו ה' שבפרשתנו היה „בשביל המילה“ – בזכות שאברהם אבינו קיים את מצות המילה.

לפי זה ניתן היה, לכאורה, לתרץ שעל כך היתה טענתו (ובכיייתו) של הרבי נ"ע: הרי גם אצלו קיימת הזכות של מצות מילה¹⁴, ולפיכך מגיע גם לו השכר של, וירא אליו ה'.

על כך השיב לו הצמח צדק, שאין להשתוות לאברהם אבינו, אשר במצות המילה שלו היתה מעלה מיוחדת – הוא מל עצמו „בגיל תשעים ותשע“ – ולכן דוקא הוא זכה ל, וירא.

אך הסבר זה דחוק ביותר, כי:

א) רש"י מפרש, כדלעיל, ש, וירא אליו ה' לא היה סתם שכר „בשביל המילה“, אלא כדי „לבקר את החולה“¹⁵. וכיון שפירוש רש"י על התורה מיועד ל, בן חמש למקרא, סביר לומר, ששאלת הרבי נ"ע בהיותו ילד בן ארבע

(12) עה"פ ריש פרשתנו.

(13) ריש פרשתנו. וכ"ה בספורנו. ועוד (וראה הערה הבאה). וראה ב"ר ריש פרשתנו ובמפרשים שם. חז"א פת, סע"ב ואילך.

(14) ואף שמילתו הייתה זמן רב לפני זה – צ"ל המסובב, נתינת השכר, וירא אליו ה' כשיכול (להבינו ו)לקבלו (בן ד' ויותר). ויומתק זה בפרט ע"פ הידוע שמילה היא פעולה נמשכת (ראה מפענה צפונות פ"ה ס"ח, וש"י. לקריש [המתורגם] ח"ג ע' 13 ואילך).

(15) אלא שברמב"ן פרשתנו (יה, ב – קרוב לסופו) משמע, דזה גופא שהקב"ה נגלה אליו, לבקר את החולה ה' רק „לכבוד לו“ – גמול על מצות מילה.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגנוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind> יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

או חמש שנים היא בהתאם לפירושו רש"י על הפסוק.

(ב) אף לפי פירושו של בעל הטורים: הרי מדובר אודות הרבי נ"ע, שבהיותו ילד ניכרו בו מעין מעלותיו המאוחרות יותר – כאמור לעיל, „בוצין בוצין מקטפיה ידיע“⁴ – והוא בודאי ידע את מעלתה וגדולתה של עבודת אברהם אבינו בכלל, ועל-אחת-כמה-וכמה ברור שהוא הבין את היתרון הפשוט והגלוי במילת אברהם אבינו על פני מצות מילה בכלל, כיון שקויימה בגיל תשעים ותשע,

וברור שלא ייתכן שהרבי נ"ע, אף בהיותו ילד, ישווה את עצמו לאברהם אבינו, עד כדי טענה מדוע הקדוש-ברוך-הוא נגלה לאברהם אבינו בזכות המילה, ולא אליו.

1. התגלות ה' לאברהם היתה

מפני גמילות חסדים, אך גם

לכך צריך להיות „כלי“

ויש לומר, שההסבר לכך הוא, שאדרבה: טענתו של הרבי נ"ע נבעה מידיעתו את פירושו רש"י ש„וירא אליו ה'“ היה „לבקר את החולה“:

לולא פירושו רש"י לא היתה לו טענה מדוע הקדוש-ברוך-הוא אינו נגלה אליו כאל אברהם אבינו, כי כיצד ייתכן להשוות את עצמו אל אברהם אבינו.

אך אם „וירא אליו ה'“ היה כדי „לבקר את החולה“ – ענין של גמילות חסדים¹⁶, כלומר, „וירא“ לא מפני דרגתו הנעלית של אברהם אבינו¹⁷, אלא מפני מדת חסדו של הקדוש-ברוך-הוא, אם כך היתה לו טענה: הרי כל כך

16 ראה ב"מ (ל, ב): ביקור חולים היינו גמילות חסדים. וברמב"ם הל' אבל רפ"ד: „לבקר חולים .. ואלו הן גמילות חסדים כו“.

17 וכדמוכח גם מזה שלמדן (טושה יד, א) מפסוק זה החיוב דביקור חולים שעל כו"א (וראה לקמן סעיף ז"ח). וראה הערה הבאה.

איכפת לו שאין הקדוש-ברוך-הוא נגלה אליו (כפי שנראה לאחר מכן שהדבר הביאו לידי בכ"י), ואם כך, הקדוש-ברוך-הוא צריך לגמול עמו חסד ולהתגלות אליו.

לפי זה מובן בפשטות מדוע הוא לא בכה על שתי הפעמים הקודמות שבהן נאמר „וירא ה' אל אברם“ שבפרשת לך לך – כי שם היה „וירא“ כרוך במעלתו של אברהם אבינו¹⁸, אשר אין להשתוות אליו.

על כך ענה לו הצמח צדק „כאשר יהודי... מחליט למול את עצמו, הוא ראוי לכך שהקדוש-ברוך-הוא יתגלה אליו“: אמנם, „וירא אליו ה'“ לא היה מפני דרגתו הנעלית של אברהם אבינו, אלא מפני גמילות החסדים של הקדוש-ברוך-הוא, אך בכל זאת צריכים להיות ראויים לגמילות חסדים זו, יש להיות „כלי“ לגילוי¹⁹.

והכלי לכך הוא ההחלטה, שבכל מצב שהוא, ואף בדרגה של „צדיק, בגיל תשעים ותשע“, עליו למול את עצמו²⁰.

2. משמעות „ביקור חולים“

על ההסבר שלעיל ניתן, לכאורה, לשאול:

18 עפ"י יומתק ג"כ השינוי בלשון הכתובים, דבב' פסוקים דפ' לך נאמר „וירא ה' אל אברם“ (ולא „אליו“ – אף שנאמר לפניו „ויעבר אברם גו“), „ויהי אברם גו“, משא"כ בפרשתנו נאמר „וירא אליו“* – כי ה„וירא“ דפ' לך היו בקשר למעלת אברהם, משא"כ דפרשתנו.

* בפשטות הטעם (כמ"ש ברמב"ן הנ"ל. וראה גם ג"א ושפ"ח ויש פרשתנו) לחבר פרשה זו לפרשה שלפנ"ז (שה„וירא“ ה' בקשר למילה).

19 ור"ל מעין זה בנתינת מתנה ובכ"ז אי לאו דעביד גיחא לנפשי לא יהיב לי מתנתי (כן הובא בכ"מ – המשך וככה תרל"ו פס"ח. המשך תרס"ו ע' קלא. ועוד. וראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טו, א. ב"ב קנו, א). – וע"ד המבואר בלקו"ת (שה"ש כד, סע"א ואילך) בענין בחינה הג' שבאתערותא דלעילא, דאף שבהא מצד למעלה (שאין אתעדל"ת מנעת שם כלל), מ"מ „אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים“.

20 ראה לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 22 ואילך. ח"ה [המתורגם] ע' 88 ואילך. ע' 321 ואילך.

התקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו“, דקאי על בית המקדש דלעתיד⁷, „מקדש אדני כוננו ידיך“⁸.

* * *

ועוד והוא העיקר:

נוסף על המבואר לעיל שקיימת מציאותו של משיח בניצוח משיח (בחי' היחידה) שבכאו"א מישראל, קיימת גם מציאותו של משיח כפשוטו (יחידה הכללית) – כידוע ש„בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל“⁹, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל, ולכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו“¹⁰, ואילו לא היו מתערבים ענינים בלתי רצויים המונעים ומעכבים כו', הי' מתגלה ובא בפועל ממש.

וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח¹¹ שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו', וכיון שכן, ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

... וכיון שכן, מובן, שכל הענינים וכל הפעולות חדורים בעניני משיח וגאולה, כולל גם באכילתו ושתייתו, שמשותק לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, עד כדי כך שגם לאחר הסעודה נשאר רעב לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, ובמילא, טוען להקב"ה שאינו

7 מדרש תהלים עה"פ.

8 בשלח טו, יו.

9 פ"י הברטנורא למגילת רות.

10 ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שו"ת פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.

11 יחידה הכללית, שמאירה ומתגלה בנשמתו של נשיא הדור, שכולל את כל נש"י שבדור (ראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה לאדהאמ"צ פ"ב).

הוספה בשורת הגאולה

מ.ז.

פעולתו של אדנ"ע ביסוד ישיבת תומכי תמימים – כמבואר בשיחתו הידועה¹ בענין „כל היוצא למלחמת בית דוד“, שתלמידי תומכי תמימים הם „חיילי בית דוד“ שיוצאים למלחמת בית דוד נגד אלו „אשר חרפו עקבות משיח“², ובלשון הרמב"ם בהלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח³: „ילחם מלחמות ה' עד ש„נצח“, כמרומו גם בהמשך הכתובים ד„אשר חרפו עקבות משיח“ – „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“⁴, ש„אמן“ (ועאכו"כ ב"פ אמן) מורה על הנצחון במלחמה⁵, שע"ז נעשה ביאת וגילוי דוד מלכא משיחא בפועל ממש.

ובהדגשה יתירה בדורנו זה – דור השלישי לאדנ"ע ולתלמידיו חיילי בית דוד, שבו מסתיימת ונשלמת עבודתם של חיילי בית דוד להביא את הגאולה בפועל ממש ע"י דוד מלכא משיחא, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין שכבר נסתיימה ונשלמה כל העבודה, ועומדים מוכנים לקבלת דוד מלכא משיחא, ועאכו"כ לאחרי המשך העבודה באופן ש„נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“⁶.

ובדורנו זה נמצאים כבר בשנת הצדי"ק – לאחרי סיום שנת הפ"ט, הקשורה עם מזמור הפ"ט, שסיומו וחותרו „אשר חרפו עקבות משיח“, „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, גמר הנצחון דמלחמת בית דוד, ומתחילה

- (1) שיחת שמח"ת תרס"א – לקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ס' השיחות תש"ב ס"ע 141 ואילך.
- (2) תהלים פט, נב.
- (3) ספי"א.
- (4) שם, נג.
- (5) ראה נזיר בסופה. וש"נ.
- (6) תבוא כט, ג.

לקוטי

בכל זאת, ביקור חולים איננו גמילות חסדים בלבד, אלא יש לו משמעות מיוחדת בהיותו קשור דוקא לחולה – ובאמצעות הביקור מקילים על החולה את יסוריו, ועל ידי כך מסייעים ברפואתו²¹, ובמיוחד על פי הנאמר בגמרא²² שנוטלים „אחד מששים“ של המחלה. משמעות זו קיימת אפילו בביקור חולים על ידי בן-אדם, ועל-אחת-כמה-וכמה, כאשר הקדוש ברוך-הוא מבקר חולים²³ בודאי יש לכך השפעה על החלמת החולה²⁴.

וממילא מתעוררת השאלה: כיצד הסיק הרבי נ"ע מ„וירא אליו ה' – לבקר את החולה“ שהקדוש-ברוך-הוא נגלה גם לצורך גמילות חסדים אחרת, שאינה קשורה לחולה אשר קשור לרפואה, ואשר המבקר „נוטל... מחליו“? כדי להבין זאת, יש להקדים ולבאר את הנלמד בגמרא²⁵ מ„וירא אליו ה'“ שבדיוק כשם

(21) ראה מאירי לנדרים (לט, ב) „שהמבקר מקל בחליו של חולה.. ובבני גילו ר"ל שבקורם ערב עליו שמצד הנאתו מהם חליו מיקל, פעמים שהביקור סיבת ההצלה לחולה כו"ל. וראה רמב"ם שבהערה 23.
(22) נדרים וב"מ (שבהערה 16) שם.
(23) וגם לפמ"ש בגמרא שם, דמה שנוטל אחד מששים הוא דוקא ב„בן גילו“ – הרי הקב"ה „תאומה“ של ישראל* (ראה שהש"ד פ"ה, ב (בסופו)). ולהעיר מרמב"ם שם (ה"ד) וכל המבקר את החולה כאילו נוטל חלק מחליו כו", שמפשטות לשון הרמב"ם משמע (וצ"ע ברדב"ז שם) שדין זה הוא ב„כל מבקר“, גם כשאינו בן גילו. וכן משמע בביק"ד רפ"ד (לפי המת"כ שם. וראה עין יוסף שם). אבל להעיר שברמב"ם שם הלשון (א) „כאילו“ (ב) „חלק“ סתם. ואכ"מ.
(24) להעיר מרמב"ן (שצויין בהערה 15) „שה' לו במראה השכינה ריפוי למחלת המילה“ – הובא ונת' באוה"ת (בראשית כרך א) ריש פרשתנו וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ה (ע' 85) שאין זה סתירה לפרש"י (פרשתנו יח, ב) דמלאך רפאל בא לרפאות את אברהם.
(25) סוטה שם.

וירא

שיחות

ש„הקדוש-ברוך-הוא ביקר חולים.. אף אתה בקר חולים“ – אשר גם בענין זה אין מובן, בדומה לשאלה הנ"ל:

נאמר בגמרא²⁶ שדוקא באמצעות ביקור חולים על ידי „בן גילו“ של החולה, מתקיים הענין של „נוטל... מחליו“. ואם כך, כיצד ניתן ללמוד מכך ש„הקדוש-ברוך-הוא ביקר חולים“, שבודאי ביקור החולים שלו הוא יותר מאשר ביקור „בן גילו“²⁷, שאצל כל יהודי (שרובם אינם בני גילו של החולה), צריך לקיים „בקר חולים“²⁸?

ויש לומר, שרש"י רומז להסבר על כך בפירושו כאן על התורה, באמרו „לבקר את החולה. אמר רבי חמא בר חנינא²⁹ יום שלישי למילתו היה ובא הקדוש-ברוך-הוא ושאל בשלומו“?

לכאורה, אין מובנת ההרחבה בלשון רש"י³⁰: הרי הוא כבר אומר „לבקר את החולה“, ומדוע הוא מוסיף „ובא הקדוש-ברוך-הוא ושאל בשלומו“?

אלא, בכך מבהיר רש"י: הקדוש-ברוך-הוא בא אל אברהם „לבקר את החולה“ לא כדי ליטול מחליו, אלא כדי לשאול בשלומו³¹, כדלהלן.

(26) נדרים וב"מ שם. וראה דרישה לטו"ד (סל"ה סק"ס) דמי שאינו בן גילו „אינו ממעט חולי כלל“. וראה הערה 23.
(27) ראה הערה 23-24.
(28) ויתירה מזה: גם בן גילו ד„נוטל כו' מחליו“ אא"פ לדמות לבקר חולים דהקב"ה, שהרי בקורו של הקב"ה פועל רק להסיר את החולי מהחולה, משא"כ כבנ"א שהמבקר נוטל (לעצמו) מחליו – שלכן אא"פ ללמוד חיוב ביקור חולים דבן גילו מגמ"ח, כי הו"א שאינו מחוייב בזה (ב"מ שם).
(29) ב"מ פ, ב (בשינוי לשון).
(30) ראה גם דברי דוד לפרש"י עה"פ.

(31) ויש לומר, שמשמע זה מעתיק רש"י את שם בעל המאמר (דבא הקב"ה ושאל בשלומו) – רבי חמא בר חנינא – כי הוא הוא המ"ד בסוטה שם „מה.. הקב"ה ביקר חולים דכתבי וירא.. אף אתה כו", ולשיטתו אויל, דבקרורו של הקב"ה אצל אברהם ה' רק לשאול בשלומו, ולכן מה הקב"ה כו' אף אתה כו'.

ח. „ביקור חולים” של הקב”ה אצל אברהם – מפני גמילות חסדים

לאחר „וירא אליו ה'” נאמר³² שאברהם ראה „שלשה אנשים נצבים עליו”. על כך אומר רש”י שאחד מהם בא כדי „לרפאות את אברהם”.

וכיון שגם ללא „וירא אליו ה'”, נרפא אברהם לחלוטין על ידי המלאך רפאל³³ מיד בבואו³⁴, הרי אין מקום לומר שזמן קצר לפני כן יבוא אליו הקדוש־ברוך־הוא כדי ליטול ממנו רק „אחד ממשים מחליו”³⁵.

לפיכך מדייק רש”י ואומר „ובא הקדוש־ברוך־הוא ושאל בשלומי” – מטרת „ביקור החולים” של הקדוש־ברוך־הוא לא היתה כדי לרפא, ואפילו אחד ממשים, אלא מטרה של גמילות חסדים בלבד. ולפיכך ניתן ללמוד מכך את חובת „בקר חולים” של כל יהודי.

וכיוון שהקדוש־ברוך־הוא בא „לבקר את החולה” לא כדי ליטול מחליו אלא כדי לגמול עמו חסד, לפיכך טען הרבי נ”ע, שהקדוש־ברוך־הוא צריך להתגלות גם אליו מפני גמילות חסדים, כדלעיל.

ט. במאורע זה התחדשה דרך בחינוך

כפי שכבר הוסבר לפנים בהרחבה³⁶, אחת מן ההוראות שיש ללמוד מסיפור זה היא:

כיוון שאירוע זה התרחש בהיות הרבי נ”ע ילד בן ארבע או חמש שנים, „בציר מבר שית” (=פחות מבן שש), נלמדת מכך ההוראה, שאפילו אצל ילד בן ארבע או חמש ניתן לעורר, על־ידי חינוך כראוי, תשוקה לרוחניות

(32) יח, ב.

(33) כהמשך הכתובים (שם ו”ז), וימרה גו’ רץ גו”.

(34) ראה בזה לקמן ע’ 78 והערה 22.

(35) להעיר גם מילקוט ראובני ריש פרשתנו

(36) לקו”ש [המתורגם] חט”ז ע’ 141 ואילך.

ולאלקות, ועד לתשוקה נפלאה המביאה לידי בכי.

ואין לכך סתירה מהוראת הרמב”ם³⁷ לגבי אופן הלימוד עם ילד קטן, שיש לעודדו „בדברים שהם אהובים אצלו לקטנות שניו .. קרא ואתן לך אגוזים...” – כי אירוע זה (ובמיוחד לאחר שכ”ק מ”ח אדמו”ר פירסמו), גילה דרך זו בחינוך. ויש לומר יותר מכך – חידוש דרך זו בחינוך, ובלשון החסידות – „פתח צינור” חדש, שיוכלו לחנך ילד באופן שהאלקות תהיה בבחינת „דברים שהם אהובים אצלו”, חלק מ”קטנות שניו”.

כפי שמוצאים לגבי מספר דברים, ואף להלכה³⁸, ש„גשתנו הטבעים”.

י. דרך זו בחינוך היא הכנה לאיחוד בין נגלה ופנימיות התורה

אך עדיין דרוש הסבר: מדוע התחדש ענין זה רק בדורות האחרונים, ודוקא על־ידי מאורע שהתרחש אצל הרבי נ”ע?

הדבר יובן על־ידי ההסבר על־כך שפנימיות התורה התגלתה דוקא בדורות האחרונים, על־ידי הארז”ל³⁹, ולאחר מכן על־ידי הבעל־שם־טוב, ועד כדי הבנה והשגחה⁴⁰ שכלית באמצעות תורת חסידות חב”ד. והרי, לכאורה, יש לשאול בתמיהה – אכשור דרא?

(37) פיה”מ סנהדרין ר”פ חלק. וראה גם הל’ תשובה פ”ח ה”ה.

(38) ראה רמ”א אה”ע סקנ”ו ס”ד. מג”א סקע”ג סק”א. שו”ע אדה”ז תאו”ח סו”ס קעט (ואף שהוא בענין סכנה). וראה שד”ח (כרך א’ ע’ רי ואילך. כרך י’ ע’ קצד), וש”ג.

(39) שכתב „דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה” (אגה”ק סכ”ו – קמב, ב).

(40) בלשון התקו”ז (ת”ז בסופו), יתפרינסון – ראה כסא מלך לתקו”ז שם. הקדמת מקדש מלך לזהר.

כהכנה לכך צריך היה „לפתוח צינור ודרך חדשה בחינוך, שאף כאשר הילד בן ארבע או חמש שנים בלבד, ניתן לעורר בו תשוקה נפלא, שיתאוה לגילוי הקדוש־ברוך־הוא.

ודרך זו אצל המכונים „משיחי”⁴³ היא הכנה קרובה לביאת וגילוי המשיח, ואז יהיה „וירא ה'”⁴⁴, „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר”⁴⁵, למטה מעשרה טפחים,

בקרוב ממש, כאשר „אתי מר” דא מלכא משיחא.

(משיחת ש”פ וירא (כ”ף מרחשון)

ומוצש”ק פ’ ח”ש תש”מ)

(41) ראה קונטרס עץ חיים פ”ג. מכתב כ”ק אדמו”ר נ”ע – בהוספות שם ע’ 82 ואילך. ועוד.
(42) ראה שיחת כ”ק אדמו”ר נ”ע בסה”מ תרנ”ט ע’ רכג”רכה. ועוד.

(43) שבת קיט, ב.

(44) ראה תניא פל”ז בארוכה.

(45) ישע’ מ, ה.

לזכות

כ”ק אדוננו מורנו זרבינו

מלך המשיח

ויה”ר שע”י קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת ב’ ניסן ה’תשמ”ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא

יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד